REVUO DE ESPERANTO NEDERLAND
21a jarkolekto n-ro 1   januaro-februaro 2016

Fenikso

Esperanto Nederland

Fenikso

FORUMO DE ESPERANTO NEDERLAND

www.esperanto-nederland.nl

Dumonata membrogazeto de Esperanto-Nederland
ISSN 1384-6515

Membroj de Esperanto Nederland ricevas la gazeton; la jara kotizo estas € 30,-- (por samdomanoj € 10,--); membroj de NEJ pagas € 15,-- (ties samdomanoj € 5,--); *Fenikso* estas aparte abonebla nur por ne-membroj en eksterlando. Tarifo EUR 17,50. Por tiuj, kiuj tion bezonas, son-kasedoj kun la enhavo estas haveblaj. Informojn donas la sekretario.

Redakcio: <redakcio@esperanto-nederland.nl>
Gerrit Berveling
Van Vredenburgweg 435 - 2284 TA Rijswijk, Nederlando
+31 (0)70-2134914 - <gerritberveling@ziggo.nl>.

Esperanto Publike: Gazetartikoloj ktp estas bonvenaj ĉe la redaktoro Gerrit Berveling, same kiel informoj pri mencioj de Esperanto en radio kaj televido. Bonv. indiki detalojn.

Lingva rubriko:
Emiel Van Damme
Albert-I-straat 44 - BE 1703 Schepdaal, Belgio.

Teknika redaktoro: Eriko, Esperanto-Centro Antverpeno.

Presado: Flandra Esperanto-Ligo, Antverpeno.

ESPERANTO NEDERLAND

Prezidanto: vakas.

Sekretario: PROVIZORE uzu la adreson de Ineke Emmelkamp, Arubastraat 12, 9715 EW Groningen
Tel.: 050-57 18 842. <info@esperanto-info.nl>

Membro-Administranto: Remment Balk, Egeïsche-straat 42, 8303 EN Emmeloord. tel.: 0527-23 93 78; <membroj@esperanto-nederland.nl>

Kasisto: Wald ten Hagen, Noordeinde 27, 1141 AG Monickendam, <kasisto@esperanto-nederland.nl>.

Bankkonto: IBAN : NL10 TRIO 0786 8441 67 nome de ESPERANTO NEDERLAND, Monickendam; UEA-konto: esne-h.

Instruado: Rob Moerbeek, Zwaansmeerstraat 48, 1946 AE Beverwijk; tel. 0251-23 10 79 <moerbeekr@gmail.com>

Ĝemelaj Urboj: Pieter Engwirda, Wighenerhorst 49, 6603 KH Wijchen; tel. 024-645 51 33 / 0622-60 33 79 <pieter.engwirda@gmail.com>

Informado/informmaterialo: Ineke Emmelkamp, Arubastraat 12, 9715 EW Groningen; tel.: 050-57 18 842. <info@esperanto-info.nl>

Studie-weekeinde:
<studosemajnfino@esperanto-nederland.nl> aŭ Ineke Emmelkamp, Arubastraat 12, 9715 RW Groningen

ENHAVO

Foto, sendita de Pieter Schuil, pri Joaquim Calado; vidu Nekrologon pasintnumere.

DATOLIMO

Materialo por la venonta numero estas bonvena ĝis la komenco de januaro 2016. Sendu ĝin kiel eble plej frue, tiam vi ege helpas nin.

ĈE LA FRONTPAĜO

Frontpaĝe vi vidas kelkajn iom hazarde elektitajn fotojn de Andries Hovinga pri la KKPS, la Klaĉ-Kultura Postsomera Semajnfino en Heerlen.
Vidu ĉe Raportaĵoj.

DE VIA REDAKTORO

La nuna numero estas bona okazo por deziri al vi ĉiuj BONAN KAJ SANAN KAJ ESPEROPLENAN JARON 2016: ni laboru kaj esperu!
En ĉi numero vi trovos ĝenerale niajn kutimajn rubrikojn – de la estraro (**ne forgesu, ke ni ankoraŭ serĉas novajn homojn en la estraro!**), el mia leterkesto, Esperanto publike (**ĉi-foje iom pli ol kutime riĉa!**), invitoj, raportaĵoj, revuoj ricevitaj kaj recenzoj sed eĉ originalaj tekstoj de niaj legantoj: poemetoj kaj grava teksto pri rifuĝintoj.
La 28an de majo ni havos nian Jarkunvenon.
Pliaj informoj sekvos.

Gerrit Berveling

DE LA ESTRARO

Verslag brainstorm-/actie-bijeenkomst van Esperanto Nederland
10 oktober 2015

Aanwezig: Andries Hovinga, Ans Heijstra, Arjen-Sjoerd de Vries. Bert de Wit, Federico Gobbo, Gerrit Berveling, Hans Erasmus. Ineke Emmelkamp, Joke Hoobroeckx, Joost Franssen, Kees van Gils, Loes Demmendaal, Madzy van der Kooij, Pieter Engwirda, Rob Moerbeek, Ronald Nobel, Rudi Koot, Said Baluchi en Simon Smits

Sociale media
Hoe kan Esperanto Nederland zich manifesteren naar de buitenwereld toe via sociale media?

*• Webstek: link hierop naar Facebook / Twitter / Youtube van Esperanto Nederland > **Andries/Frans***
• Nieuwe Facebook-pagina: Gedaan!
• Facebook-berichten komen automatisch op Twitter: Gedaan!
*• Openbare Facebook-groep (Alex Escomu) > **Andries***
• Wat kan iedereen doen om te helpen?
- Berichten aanleveren (Esperanto-activiteiten in Nederland, belevenissen van Nederlandse Esperantisten
- "Vind ik leuk" klikken bij berichten van Esperanto Nederland
*• Youtube-kanaal (eventueel met subkanalen) > **Joost***
- Iedereen kan video's aanleveren
*• Activiteiten op sociale media worden gecoördineerd door **Andries, Ineke en Joost**. Te bereiken via sociaj-komunikiloj@esperanto-nederland.nl*

Lezing/programma bij externe organisaties
Bij welke organisaties zou Esperanto Nederland zich kunnen aanbieden om een lezing te geven of een programma te verzorgen?

Taal en cultuur
• Algemeen-Nederlands verbond (ANV)
• Vereniging van/voor levende talen (voornamelijk leraren)
• Tolkenorganisatie

Goede doelen
• Plattelandsvrouwen
• Seniorenvereniging
• Bibliotheek
• Stedenbandorganisatie

(Basis)onderwijs
• Groep 7 of 8: les van 1 uur met presentje voor de leerlingen
Politieke partij of organisatie
• ??? [In principe volk > politieke partij (andersom lukt niet)]

Azielzoekerscentrum en andere organisaties
• Vluchtelingen, asielzoekers, immigranten > op open dag taal zichtbaar/haalbaar maken
• Docenten Nederlands van Vereniging Vluchtelingen Nederland (VVN) / Vluchtelingenwerk Nederland
Gedachte: via Esperanto(-vrienden) leer je sneller Nederlands; eventueel aantonen met levend voorbeeld

"Alternatieve" organisaties
• Milieubeweging
• Vredesbeweging

Doelen/doelgroepen
Wat zijn de doelen en doelgroepen van Esperanto Nederland? Hoe gaan we deze doelgroepen benaderen?

ACHTERGRONDMATERIAAL

Doelen
Z.: neutraliseren van de betrekkingen tussen etnische groepen. "Ĉi tie ne parolas francoj kun germanoj, sed homoj kun homoj." Religieuze/homaranistische inspiratie.

Doelen Esp.-beweging(en):
• Verbeteren relaties tussen verschillende etnische groepen
• Kweken van begrip > vrede (Hans Jakob 1946)
• Internationale erkenning van internationale organisaties > Esperanto tweede taal voor iedereen
• Hodler (UEA 1914-1918): praktisch idealisme ten dienste van UEA-leden
• Esperanto: rol bij internationale opvoeding > morele heroriëntatie (Lapenna)
• Discriminatie van talen en culturen in internationale organisaties bestrijden (Lapenna). Steun voor minderheidstalen (TEJO)
• Verder ontwikkelen van de Esperanto-cultuur (civito, raŭmismo)
• (In SAT:) sennaciismo: een wereld zonder nationale grenzen; Esperanto de cultuurtaal

Van Esperanto Nederland:
• Meer bekendheid geven aan het ta(a)l(en)probleem in de wereld en Europa i.h.b.
• Een eenvoudige, democratische oplossing [Esperanto] voorstaan; Esperanto als internationale taal naast ieders eigen taal.

Motieven van Esperantisten om Esperanto te leren:

1. Interesse in de taal zelf. Vaak zelf meertalig.
2. Ideologische motieven. Contact op basis van gelijkwaardigheid.
3. Praktische ervaringen, van henzelf of andere Esperantisten

DISCUSSIE:

Doelen
Ga uit van veelheid van doelen > aansluiting bij maatschappelijke groepen
• Esperanto aan vluchtelingen
• Esperanto als 2e taal voor iedereen Engels > probleem! Esperanto beter dan > argumenten:
- Gelijkwaardigheid
- Communicatieproblemen (taal, cultuur)
- Esperanto als cultuurmiddelaar
• Eerste doelstelling vaag!
• Nieuw: bewustwording > discriminatie + nut, voordelen (UEA > werkplan)

Bewustwording discriminatie bij internationale contacten
- Benadrukken voordelen Esperanto t.o.v. andere talen
- Benadrukken nut > vakgroepen

Doelgroepen:
• Onderwijs:
- Basisscholen met internationale contacten
- "Smeltfeest"
- Hoogbegaafden
- Persoonlijke contacten > maatschappijleer
- Taalopleidingen > HBO, universiteit (interlinguïstiek)
• Buitenschools:
- Volksuniversiteit
- Vereniging voor volksonderwijs
- NIVON
- Cursussen in wijkcentra
- Cursusmarkten
- Asielzoekers
• Organisaties als: (individueel)
- Vakgroepen
- Milieubeweging
- Rotary
- Vrouwen
- 3e wereldb.
- Politieke partijen
• Organisaties die te maken hebben met taaldiscriminatie (Ampzing, Taalverdediging)
• De verspreide internetleerlingen (Duolingo)
- Gemeentegids: contactpersoon Esperanto
- Bij Duolingo: adressen
- Webstek Esperanto Nederland gebruiken
- Bericht in weekbladen
- Website meldpunt
• Culturele festivals
Meertalig/minderheidstalen (Kajto)

Esperanto-docenten

Hoe moet de werving en opleiding van nieuwe Esperanto-docenten worden aangepakt?

Instructieweekend voor aspirantdocenten. Wat moet daar aan de orde komen?
• Uitspraak
• Minimale beheersing grammatica (16 regels)
• Basis woordenkennis (basislijst akademio)
Het moet ook leuk zijn! En het niveau dient te zijn op volwassen deelnemers.
Katalin wordt gevraagd het theoretische deel (methodiek) te verzorgen. > **Ineke/Rob** *vragen haar hiervoor in Heerlen.*
Daarnaast: praktisch oefenen met echte beginners. Hiervoor studenten van Duolingo uitnodigen.
Rob *schrijft een wervend artikel voor* Fenikso *om de belangstelling te peilen.*

Contacten met verwante organisaties

Hoe kan Esperanto Nederland contacten aangaan en verstevigen met verwante organisaties buiten de Esperanto-beweging?

- Taalorganisaties (tegen discriminatie):
• ANV – ***Rudi***
• Taalunie
• Vlaamse Esperanto-bond (FEL) > fusie? – ***bestuur E.N.***
• Vereniging levende talen
• Advies M. van Oostendorp inz. ingang op universitair niveau > Bert
• Fryske Akademy > Federico
• Stichting taalverdediging > ***Hans, Simon***
• Ampzing-genootschap > ***Joke***
• Onze taal – ***Marc van Oostendorp (was er niet, moet gevraagd worden)***
- RADAR (tegen discriminatie)
- Organisaties voor internationale uitwisseling
- UNESCO-commissie, vereniging voor VN - ***bestuur E.N.***
- Wereldfederalisten – ***Rob***
- Levensbeschouwelijke organisaties:
• Bahai (voorstander één wereldtaal) – ***A. Schouten-Buijs (was er niet, moet gevraagd worden)***
• Soefi
• Humanistisch verbond – ***Hans***
• IEU – ***Hans, Franklin van Zoest (was er niet, moet gevraagd worden)***
- Europese school (Bergen) – ***Ans Heijstra***
- Onderwijsbond, letterenfaculteiten > lezingen voor studenten – ***Federico***
- Vereniging van gymnasia
- Vereniging van hoogbegaafden
- Rotary – ***Joke***
- Vredesbeweging
- Milieu
- Instituto Zamenhof, Bona Espero
- Etcetera

HOE?
1. Actieweekend met die organisaties
- Brieven etc. om ze te benaderen
2. Informatielezingen, .ppt, modern, afgestemd op de doelgroepen

Esperanto in het onderwijs

Welke mogelijkheden zijn er vandaag de dag voor Esperanto in het onderwijs? Hoe gaan we deze benutten?

• Voorlichting op basisschool, ca. 1 uur - ***Kees***
- Online info. Duolingo. www.pingveno.nl
- lernu.net en andere linken
- tasje, blocnote, "Poŝamiko": iets tastbaars mee
- Brede scholen + BSO
• Artikel in bladen voor onderwijzend personeel (of advertentie) – ***Simon***
• Vereniging voor levende talen: lid worden – ***Andries***
- 6/11: Toekomst met taal
• Over contacten andere scholen vragen, Herzberg am Harz
• e@i (Peter Baláž Slowakije – Nitra)
• Spreekbeurt Esperanto via internet – Piet Buijnsters via ***Bert***
• LOI, HoVo
• Posters – estraro (NEJ)
• Uitwisseling scholen met niet-Engelstalige landen (Herzberg heeft ervaring)
• Spreekbeurtpakket/-info op website – ***Ineke***
• Bedrijven software/taaltechnologie (leer-app / woordenboek nl-eo app) – ***Andries, Federico***
• Folders gericht verspreiden: bv. gymnasium/bieb, poster
• Mensen vinden/vragen die kunnen en willen presenteren, bv. Gerrit, Ineke, Ronaldo, Rob, Piet B., Bert, Nikola R.
- Jarkunveno: tijdens middagprogramma presentaties oefenen
• Eerst bedenken wát ze eraan hebben
• Besloten Facebook-groep, mailgroep of Yahoo-groep voor deelnemers aan deze bijeenkomst - ***Ronaldo***

EL MIA LETERKESTO

1] Kelkfoje homoj diras, ke Esperanto por Esperanto-parolantoj ne necesas, ĉar multegaj el ni parolas la anglan (kaj aliajn lingvojn). Nu, ne ekzistas nur du eblecoj, ke oni parolas fremdan lingvon aŭ ne. Estas pli komplike, estas diferencoj de nivelo: Mi bone parolas la anglan – sed mi ne povas senpene verki artikolojn en la angla sen eraroj. Tion mi kapablas en Esperanto.

Kelkaj Esperanto-parolantoj bedaŭras, ke multaj homoj en la mondo lernas la anglan. Mi kontraste ĝojas pri ĉiu el ili: La angla estas bona komenco por poste pli facile lerni nian lingvon!
Tion mi nomas "la nova propedeŭtiko" :-) Kaze ke vi konas la terminon kaj ideon de Esperanto kiel propedeŭtika lingvo.
Mi ŝatas diri, ke ĉiu instruhoro de la angla estas dek instruminutoj por Esperanto. Sed ne prenu tion tro precize.

Mi scias, ke multaj el la lernantoj de la angla post kelkaj jaroj konstatos same kiel mi, kiom senfina estas la lernado de la angla. Oni progresas kaj progresas – kaj tamen daŭre restas multo por lerni, daŭre mankas kelkaj vortoj en ĉiu libro-paĝo, daŭre oni faras erarojn... Kaj la angla ŝanĝiĝas... Kaj ĝi estas malsama en diversaj partoj de la mondo...
Kelkaj el la angla-lernintoj aŭdos pri Esperanto kaj iuj el ili lernos nian lingvon kaj ĝuos ĝin. Tio jam okazadas ĉiutage.

Mi ankaŭ ne havas zorgojn pri la denaskaj parolantoj de la angla. Kiam ili uzas la anglan en praktika internacia etoso, multaj el ili konstatos, ke eble estas psike agrable havi superan nivelon – sed la nivelon de la komunikado difinas tiu kun la malsupera nivelo. Oni ne povas transdoni pli da informoj ol la alia sukcesas kompreni. Oni ne povas ricevi pli da informoj ol la alia sukcesas esprimi. Kaj la komunikado ne povas okazi pli rapide ol la pli malrapida sukcesas partopreni en ĝi.

Pro ĉio ĉi mi estas pli kaj pli trankvila kaj optimisma pri Esperanto. Nia lingvo plu disvastiĝadas depost la fino de la dua mondmilito – ne ĉiam tre rapide, sed daŭre. Ni regule eniras novajn kampojn, daŭre okazas progresoj, https://eo.wikipedia.org/wiki/Historio_de_Esperanto#Datoj_el_la_Esperanto-historio_.28kronologio.29 .
Ĉiutage la Esperanto-kurson ĉe Duolingo finas proks. 150 homoj. Iuj komencas viziti lokajn kunvenojn jam baldaŭ post la komenco de la lernado. Aliaj lernas Esperanton per pliaj lingvo-retejoj, en kiuj la ĉeesto de Esperanto jam fariĝis normala afero, se ili ofertas senkoste pli ol 25 lingvojn.

Ni ĝoju – kaj ni plu zorgu pri plia bona konatigo de la bela vivo de la internacia Esperanto-komunumo :-D Agrablan tagon al vi ĉiuj!

Lu Wunsch-Rolshoven

2] Mia retejo (www.NLartikoloj-TRADUKtw.com) estis portempe ne alirebla, pro teknikaj kialoj. Baldaŭ vi povos denove aliri ĝin. Ĝi tiam estos alirebla ankaŭ per malpli longa retejnomo: www.artikoltraduk.nl
Pri la enhavaj principoj nenio ŝanĝiĝis. **Intertempe la nombro de tradukitaj artikoloj kreskis ĝis 60**.

Toon Witkam

3] Karaj Gefratoj el la tuta mondo!
Ni vin sciigas, ke nia Eldonejo, ekde nun, se vi volos, **tute senpage**, sendos al vi niajn librojn. Se viaj geamikoj ankaŭ ilin volas ricevi, restu laŭplaĉe, ĉar kun granda ĝojo ni sendos niajn verkojn al ili.

Por ilin ricevi, necesas sendi al ni vian kompletan nomon, adreson, poŝtkodon, kaj ankaŭ de viaj geamikoj.

La unua libro, kiun ni sendos al vi estas "Esperanto kiel Revelacio", en 7 idiomoj, inkluzive en Esperanto, de la neforgesebla majstro Francisco Valdomiro Lorenz, patrono de nia Eldonejo.

Frate vin salutas,
celso pinheiro cppaco@globo.com

VERLOREN VAN THEMAATPREMIO EN 2016

Dum la venonta jarkunveno en 2016 ni deziras denove honori iun personon, kiu prizorgis interesa(j)n kaj alloga(j)n informo(j)n pri Esperanto dum la jaro 2015. Proponu iun personon kaj aldonu la artikolojn verkitajn en gazetoj, intervjuojn en radio kaj televido. Ĉiu membro de Esperanto Nederland povas fari proponon. Faru ĝin antaŭ la unua de marto 2016. Sendependa ĵurio prijuĝos la ensenditaĵojn.
Sendu ĝin/ilin al Esperanto Nederland, Arubastraat 12, 9715 RW Groningen.

De vereniging Esperanto Nederland kent een mediaprijs, die de naam 'Verloren van Themaatprijs' draagt en die jaarlijks kan worden toegekend aan de persoon, die in een jaar de beste informatieve bijdrage over het talenprobleem en/of Esperanto heeft doen publiceren in landelijke of regionale media.
Kopieën van de betreffende bijdrage, voorzien van de naam van het medium en de datum van publicatie alsmede van de naam van de auteur, dienen te worden ingestuurd voor 1 maart 2016 aan Esperanto Nederland, Arubastraat 12, 9715 RW Groningen.
De winnaar, wordt bekend gemaakt tijdens de algemene ledenvergadering. De prijs bestaat uit een oorkonde en een bedrag van € 250,--

Ineke Emmelkamp,
nome de la estraro de Esperanto Nederland.

POEMETOJ

Potenco

Kiu potencon deziras?
Kiu potencon defendas?
Kiu potencon dis-ŝiras,
kaj kiu potencon vendas?
Kiu potencon akiras?
Kiu potencon sentas,
kaj al potenco iras?
Kiu potencon hontas?

varme poetajn salutojn al vi de
Frans Cobben en Halsteren, NL.

Urbo de Lumo?

Kie la gilotino
estis elpensita
kaj la popolo kriis
"à la lanterne!",
la Komunumo
dronis en sango,
historio ripetiĝas
re kaj ree – tiuj kiuj
sentas sin subpremataj
sin venĝas
per mortigo
ĉu kulpan ĉu senkulpan

Anneke Buys
La 14-an de novembro 2015

REVUOJ RICEVITAJ

Unue ni ĝustigu preserareton el la titolo de ĉi tiu rubriko en la pasinta numero: pro iu pretervido enŝteliĝis la formo *revuoj recivitaj*, kio allogis el unu el niaj legantoj la komenton: ĉu iam antaŭe ili apartenis do al la Civito? – Nu flanken la ŝerco! De nia laste aperinta numero alvenis ĉe ni: **La Brita Esperantisto**, nr 979, aŭtuno 2015: Tre leginda enkonduko de Paul Gubbins pri idiotaj ***se estus …oj***; Kiu kiuas … en la brita Esperanto-movado? (pri Ian Carter); Venis nova cento (pri la UK); ***Esperanto*** de UEA, 1294, 1295, 1296: sept, okt, nov 2015 – ĉiu ĝin havas ja jam; ***Kontakto***, 267, 268 (2015:3, 4): frontpaĝe legeblas: Militoj kaj du el la plej danĝeraj geriloj de la mondo – interne troviĝas: La krizo malanaŭ ISIS; Ĉu paca kolombo por Kolombio? Ursula Grattapaglia: Bona Espero en nova ciklo; pluraj artikoloj pri geedziĝo; ***Nova Irlanda Esperantisto***, 131, nov/dec 2015: Enestas pledo por legi nian literaturon, kaj dorsflanke *En Flandraj Kampoj* – la plej populara poemo siatempe; ***AEU-bulteno***, 11, jul-aŭg 2015, el Andaluzio: Antonio Marco Botella verkas pri *Poetoj Malaganoj*; **Pos-Amikoj**, 14, aŭtuno 2015; revueto pri Balkanaj landoj; **Sennaciulo**, 1323-1324, nr 9-10, sept-okt 2015: malgraŭ la kovrila teksto: Bonvenon rifuĝintoj vi estas hejme, ĉefe ŝajnas temi pri Satkongresaj raportoj k.s.; plus: La alia batalo de la kurdaj virinoj; **Sennacieca Revuo**, 143, 2015: Enkonduko en la poezian mondon de Federico García Lorca; La signifo de Avempace en filozofio; Resuma historio de la indonezia lingvo; ***Esperanto aktuell***, 2015/5: invito al GEK – 125a jubileo de Esperanto en Munkeno.

ESPERANTO PUBLIKE

]1] Mi sendis artikolon al "Provinciale Zeeuwse Courant" pri la instruado de la angla lingvo en lernejoj kaj pri Esperanto. Mia artikolo estas publikita en la gazeto de la 7-a de novembro 2015. Informcele mi sendas kopion de mia artikolo:

Aan de Lezersredacteur PZC
Postbus 5046
4380 KA VLISSINGEN

's-Heerenhoek, 18 oktober 2015

Geachte redactie,
Hierbij zend ik u een brief over het onderwijs van Engels op de basisschool, naar aanleiding van de berichten over het onderwijs.

"Engels op de basisschool"
De uitkomsten van het onderzoek in de krant betreffende met name het vak Engelse taal benauwen mij een beetje.
Een grote meerderheid van de mensen vindt dat Engels als verplicht vak voor basisscholen moet worden ingevoerd. Over andere talen, met name het Duits en het Frans wordt niet gesproken. Door die bevoordeling van het Engels wordt onze internationale oriëntatie schade aangedaan. Wat we tegenwoordig horen en zien is, buiten het Nederlands, bijna allemaal Engels. Men veronderstelt bijvoorbeeld bij commentaren of gesprekken in de radio, dat iedereen evengoed Engels als Nederlands spreekt. Duits en Frans zijn evenveel waard. Het Duits is de meest gesproken taal in Europa. Daar zouden we rekening mee moeten houden.
Voor werkelijk internationaal, mondiaal contact is er natuurlijk ook de internationale taal Esperanto, neutraal en gemakkelijk te leren; Esperanto is in de hele wereld verbreid.

S.P. Smits,
Deken Tomaslaan 32, 's-Heerenhoek

Raymond Schwartz (1894-1973). Franca bankdirektoro. Esperantisto de 1909. En Metz li fondis en 1913 Esperanto-grupon. Li gvidis la famajn Esperanto-Kabaredojn "Verda Kato" (1920-26), "Bolanta kaldrono" (1936-39) kaj "Tri Koboldoj" (1944-56) en Parizo. Bona poeto, ankaŭ konata kiel kunlaboranto de pluraj Esperantaj revuoj.

Esperantisto, ekesto kaj malapero° *verdwijning*

Gazetartikolo
Aŭ varba° parolo. *wervend*
Favora impreso,
Ekintereso. *ek= begin*
Lernolibro,
Sankta vibro°, *trilling*
Propaganda miasmo°; *moerasdamp*
Entuziasmo!
Samideano°, *geestverwant*
(Je via sano!)
Kamarado,
Varbado°, *het werven*
Instruo°, *onderwijs*
En butontruo° *knoopsgat*
Verda°flago, *groen*
Glora tago!
Plua° ŝtupo° *verdere stap (fig.)*
Nova grupo. .
Nova sento,
Facila° vento° *zachte wind*
Kaj poemo
Pri sama temo!
Post hezito
Delegito°. *afgevaardigde*
Laŭ bezono° *volgens behoefte*
Gazetabono,
Kotizoj *lidgeld*
Kaj valizoj
Por kongreso.
Miraklimpreso!
Fraka° vesto, *rokjas*
Bala festo,
Naci-kostumo,
Amindumo°. *flirten*
Hispanino°, *spaanse*
Korinklino° *neiging van het hart*
Kaj esperoj
Amleteroj°. *liefdesbrief*
Mielo°, *honig*
Cielo!
………………………………………………
………………………………………………
Edzino°; *echtgenote*
FINO!! (1929)

PRI LA POEMO

Versoj 1-2. Gazetartikolo Aŭ varba parolo.
Pri kio tiuj versoj parolas?
Pri la lingvo Esperanto.
Kio povas esti la fonto° de tiu varba parolo? *bron*
Eble ia artikolo en iu ĵurnalo° *dagblad*
aŭ eble amiko aŭ iu prelego°? *voordracht*
Esceptokaze° en la televido, *in uitzonderlijk geval*
pri iu° *een of andere*
kunveno° kiel la fama **Universala** *samenkomst*
Kongreso kiu okazis, inter krampoj,
ĉi-jare° en **Lille** (Francio). *dit jaar*
Ĉeestis° pli-malpli *aanwezig*
2400 partoprenantoj°! *deelnemer*
Ĉu iu leganto povus varbi° pli? *werven*
Parenteze°, leganto kun originala *tussen haakjes*
propono tiurilate° estas bonvena! *in dat opzicht*
Kio, en nia kazo, esperantistoj, povus esti bona 'varba parolo'?
Supozeble ĉiu havas siajn proprajn argumentojn tiurilate!
Tre verŝajne tiuj argumentoj
temos° pri... *handelen over*
la ebleco komuniki tutmonde kun samideanoj.

Verso 4. Ekintereso.
Jen plia reago al la informo.
ekintereso = interesiĝo
La prefikso **-ek** montras, ke la afero ... komenciĝas. (Anstataŭ 'komenciĝi' oni povas uzi la verbon 'eki'!)
Jen ***tre utila*** *prefikso, kiu povas anstataŭi° verbon aŭ tutan esprimon!* *vervangen*
Ekzemple:
Oni povas ekdormi, ekvidi iun aŭ ion, ekami, ekmalami, silenti kiam iu ekparolas, ekrideti° kiam... *glimlachen*

Verso 5. Lernolibro,
Kion sugestas tiu vorto?
Sugestas tutan frazon aŭ eĉ tutan okazaĵon°, nome° ke ? *gebeurtenis; namelijk*
Pro interesiĝo, li decidis ... aĉeti lernolibron.

Verso 6. Sankta vibro,
Vibro de kio?
Verŝajne° de lia koro! *waarschijnlijk*
Kion sugestas tiu vibro?
grandan entuziasmon, ĝojon°. *vreugde*
Eble ankaŭ admiron.
Ĉu la vorto 'sankta' ne estas troiga°? *overdreven*
Eble dirita 'kun salero°'? *zoutkorrel*

kp.: vibro *trilling,* tremo *beving.*
Kiam alie oni povas sperti° **vibron**? *ervaren*
eble pro...tertremo°. *aardbeving* (tremi: beven)
eble en la pianokordoj, sonorilo?
En la koro kiam...
Interkrampe, pro° kio vibrus ĉi-lasta? *wegens*
precipe pro emocio aŭ fizika streĉo°. *inspanning*

Verso 7. Propaganda miasmo;
Kio estas miasmo?
Malsaniga°, malbonodora, *ziek makend*
toksa gaso.
Kio estas 'toksa' gaso?
malsaniga, sandifekta° gaso *ongezond makend*
Kie plej ofte troviĝas tia miasmo?
en marĉoj°. *moeras*
Kion esprimas tiu vorto ĉi tie?
neklaran, konfuzan, nervozigan laboron.
Kial propagando estus 'miasmo'?
Propagando ofte supozigas multe da ...
laŭta kaj okulfrapa° agado. *opvallende*

Verso 8. Entuziasmo!
Pri kio tiu entuziasmo malgraŭ la propaganda miasmo?
La ĵus menciita 'miasmo' pri Esperanto do ne negative influis la entuziasman
eklerninton° de la lingvo. *die begonnen was te…*
La entuziasmo superis° la *overtreffen*
propagandan 'miasmon'.

Verso 9. Samideano, *geestverwant*
(samideano= ano° de la sama ideo). *lid*
Kiel kompreni tiun vorton ĉi tie?
Oni komprenu, ke li iĝis samideano. Jen tre
konciza°, lakona° informo! *beknopt; laconiek*
Kaj bela ekzemplo de la
esprimivo° de la lingvo *beeldend vermogen*
Esperanto!

Verso 10. (Je via sano!)
Kial tiu verso prezentiĝas
parenteze°? *tussen haakjes*
Verŝajne temas pri paroloj de iu alia,
diritaj kiam...
supozeble dum festo kiam li aliĝis° *z. aansloot*
al loka° esperantista grupo. *plaatselijk*
Kion tiu saluto fakte° esprimas? *in feite*
Plej korajn bondezirojn por la alparolata(j)
pri lia(iliaj) sanstato°. *gezondheidstoestand*

Verso 11. Kamarado,
Kiu? Kies?
Komparante kun versoj 9 kaj 10,
ni povas konkludi, ke post la festo li iĝis
kamarado de (la) aliaj (ge)membroj.
Lia aliĝo° estas do ne nur formala sed *aansluiting*
ec° ... amika. *zelfs*
Ĉu ne mirige°, ke tio jam okazas? *verwonderlijk*
Ne vere, ĉar... ?
Oni ĝojas ĉiam, kiam oni malkovras novan, veran amikon.

Verso 12. Varbado°, *het aanwerven*
Jen nova paŝo, nome?
La nova membro iĝas aktiva partoprenanto.
Eble la legantoj opinios, ke ties° evoluo *diens*
estas... mirige° rapida! *verbazend*
Iuj novuloj kelkfoje estas efektive° *inderdaad*
ege entuziasmaj kaj volas aktive partopreni en la disvastigo° de la ideo. *verspreiding*

Verso 13. Instruo°, *onderwijs*
Ĉu ne iom mirige, ke li jam instruas?
Ĉu vere temas ĉi tie pri fulmrapida° *bliksemsnel*
evoluo?
Ne necese. Oni komprenu, ke kelkfoje inter la versoj pasas iom da tempo!
La leganto komprenu laŭvole°! *naar believen*
Aliflanke estas fakto, ke ni emas° *geneigd zijn*
konvinki° aliajn pri ideoj, kiuj *overtuigen*
plaĉas° al ni. *bevallen*

Versoj 14-15. En butontruo° *knoopsgat*
Verda flago,
Ĉu butontruo ne estas iom tro malgranda por flago?
Temas ĉi tie pri... insigno, kiu publike montras
ke oni aliĝis° al la movado°. *toetreden; beweging*
Pro tia flago esperantistoj estas (kelk)foje nomataj verduloj. Kial tiu nomo estas nun iom ambigua°? *dubbelzinnig*
Pro la ekzisto de la verda politika partio kaj ties flago!

Verso 16. Glora tago!
Kion pensi pri tiu vorto 'glora'?
Ĉu jen ne vorto troiga°? *overdreven*
Tamen ĝi esprimas ankaŭ...
grandan ĝojon, esperon, perspektivon...

Verso 17. Plua° ŝtupo° *verdere; stap, trede (fig.)*
Ŝtuparon oni uzas i.a°. por iri de unu *interalie*
etaĝo al alia.
Figurasence troviĝas ŝtupoj en…
laboro, ludo, ĝojo, vivo...
La diferenco inter 'paŝo' kaj 'ŝtupo' estas...
en ŝtupo estas ideo de nivelo.
Ĉu estas diferenco inter 'plua' kaj 'plia'?
Plia signifas ... aldona° *bijgevoegd*
kaj **plua** ... en posta tempo.
Ekzemple:
En la plua° ekzerco oni trovos *verdere*
pliajn° ekzemplojn. *meer, bijkomend*

Verso 18. Nova grupo.
Kion montras la fakto, ke li malkovras novan grupon?
Ke li estas versajne interesita kaj volas malkovri pli pri la lingvo kaj la esperantistoj.
Eble li mem fondas novan grupon?

Verso 19. Nova sento,
Kio povas esti tiu nova sento?
Eble li spertas° ion alian en tiu ĉi *ervaart*
grupo? Estas fakto, ke ĉiu grupo havas…
sian propran etoson°. *stemming, ambiance*

Verso 20. Facila° vento° *zachte, goede wind*
Kio estas **facila** vento?
Vento senpene° moviĝanta, *moeiteloos*
rapide kaj libere iranta.
Kp. facila paŝo, irado
Kial la aŭtoro subite mencias° venton? *vermelden*
Eble la heroo de la rakonto sentas sin...
kontentige **kuntrenata**° pro *meegesleept*
la evoluo de la afero, alivorte, de la malkovro de la esperantista mondo? Aŭ ĉu tiu mondo donas al li novajn perspektivojn?
Notu bone: "Nova sento, facila vento" estas citoj el la himno "La Espero".

Verso 21. Kaj poemo
Kion montras tiu vorto?
Ke la aŭtoro estus fakte° poeto? *in feite*
Ĉu denaske aŭ simple laŭokaze°? *bij gelegenheid*
Ambaŭ eblas, sed la poemo montras, ke la
entuziasmo... lin inspiras!

Verso 22. Pri sama temo!
Jen do pruvo°ke la ideo de *bewijs*
Esperanto vibrigas°lin. *doet trillen, spreekt aan*
Noteto inter krampoj: Oni ne pensu, ke ĉiu entuziasmulo pri Esperanto estas/estu necese...
inspirita poeto!

Versoj 23-24. Post hezito Delegito.
Kio estas delegito°? *afgevaardigde*
Iu, kiu estas sendita kiel reprezentanto.
De kio aŭ de kiu li povas esti delegito?
Verŝajne de UEA.
Kial post hezito?
Tiu posteno supozigas pli da
respondeco° kaj laboro. *verantwoordelijkheid*

Versoj 25-26. Laŭ bezono Gazetabono.
Kian gazeton li abonus?
Tre verŝajne Esperanto-gazeton!

Verso 27. Kotizoj
Kion montras la pluralo 'kotizoj'?
Ke li jam abonis plurajn gazetojn aŭ revuojn.
Kion ĉio ĉi montras?
Ke li iĝas ege interesata kaj eĉ aktiva esperantisto.

Versoj 28-29. Kaj valizoj Por kongreso.
Kiel do evoluas lia
sindediĉo° al Esperanto? *toewijding (lett. het zich geven)*
Li iĝas ĉiam pli entuziasma kaj aktiva membro
de la movado°. *beweging*

Verso 30. Miraklimpreso!
Impreso de miraklo: ĉu ne nekredebla?
Eble jen impreso al novulo?
Veras°, ke tia internacia kunveno estas *'t is waar*
impona°. Des pli° impona, *indrukwekkend; des te meer*
ĉar esperantistoj kutime aktivas en ne grandaj lokaj kluboj. Kial tio?
Ĉar ili estas idealistoj, kaj do ne...
(ankoraŭ?) vere multnombraj°! *talrijk*

Versoj 31-32. Fraka vesto, Bala festo,
Kio fakte° estas **frako**°? *eigenlijk; rokjas*
Vira ceremonia vesto kun du mallarĝaj postaj
baskoj°. *slip*
Jen amuza difino de '**balo**' el PIV:
'Plezurkunveno, en kiu viroj kaj virinoj dancas kune.'
Notu la sinsekvon de la vortoj ! Sur kiu socia rango oni sekvas ĉi tiun kutimon?
Estas klare, ke ĉi tie temas pri sufiĉe alta socia rango.

Verso 33. Naci-kostumo,
Pri kies° kostumo temas? *wiens, van wie*
Eble iuj partoprenant(in)oj portas tian kostumon.
Kial ili penas° fari tion? *moeite doen*
Iuj ŝatas montri sin en tia kostumo, ĉu por honori sian patrion, ĉu por kolorigi la feston.

Verso 34. Amindumo°. *het flirten*
amindumi = peni esti aminda.
peni plaĉi al iu, eble ankaŭ pro seksaj motivoj.
Meze de° tiom da esperantistinoj, ne *te midden van*
mirigas° ke... *het verwondert niet*
ia° amindumo aperas. *één of ander soort*
(la sufikso -umo esprimas neprecizan rilaton).

Versoj 36-35. Hispanino, Korinklino
Kio okazas nun?

Jen ies apero ! Kaj la koro ne restas indiferenta° !
ongeïnteresseerd
Jen ne estas malfacile diveni° kio estas
raden
okazanta !
Verso 37. Kaj esperoj
Pri kio?
Facile divenebla°, ke... *te raden*
la korinklino povos trovi respondon, konduki al plia interkonatiĝo°. *wederzijdse kennismaking*
Verso 38. Amleteroj.
Kial leteroj?
Evidente° ĉiu reiris hejmen, sed *blijkbaar*
kun la firma° intenco resti en kontakto. *vaste*
Versoj 39-40. Mielo, Ĉielo!
Kio estas **mielo**?
PIV: sukera, odora nutraĵo, ellaborata de iuj insektoj, precipe de abeloj°, el la *bijen*
suko° de floroj, por nutri la larvojn. *sap*
Kion sugestas tiu vorto?
grandan feliĉon.
Kio estas la **miela tempo**?
la unua tempo post la geedziĝo°. *huwelijk*
Flati per **mielaj vortoj**. = ?
per ne **sincere° dolĉaj** vortoj. *oprecht*
Versoj 41-42. Edzino; FINO !!
La vorto **'edzino'** signifas ke ili...
geedziĝis.
N.B.: Viro iĝas edzo: li edziĝas. Virino iĝas edzino: ŝi... edziniĝas. Kaj por ambaŭ°: *beide*
Ili... geedziĝas.
Ĉu jen fino de la rakonto?
Ĉiu imagu por si mem !
Ĉu li estontece vivos en tiu lando aŭ ĉu la duo, la paro reiros al la lando de nia heroo?

ZAMENHOF
Pri 'mielo' (verso 39).
Ne gutas mielo el... la ĉielo.
Por ĝui ion, oni mem klopodu°, *proberen*
penu°. *moeite doen*
Oni ne atendu helpon de iu ajn.
Urson al mielo oni ne tiras per orelo.
Atentu: nun oni diras: *je la orelo*
Laŭlitere°: *Naar (de) honing toe trekt men een beer niet bij zijn oor.* *letterlijk*

Kial ne?
Ĉar mielo altiras° urson... *aantrekken*
per si mem. Oni ne bezonas treni la urson.
Jen proverbo° dirinda kiam? *spreekwoord*
Kiam io estas sufiĉe alloga° per si mem. *aanlokkelijk*
Lango miela, sed koro kruela°. *wreed*
Dirinda pri kiu?
hipokritulo, falsulo.
Pri edziĝo.
Ĉiu 'li' havas sian.... 'ŝi'.
Komparu nederlande: *Op elk potje past een deksel.*
Tro rapida edziĝo – ...
porĉiama° kateniĝo°. *voor altijd;geketendheid*
Ĉu malrapida edziĝo donus grandan liberecon?
Ŝtelu malproksime,... edziĝu proksime.
Ĉu vere?
Kiel klarigi tian ideon?

Noteto por perfektiĝemuloj: *"perfectionistisch geneigden"*
Lerni flue retraduki ĉiujn nederlandajn etliterajn° tradukaĵojn. *in kleine letters*

TRADUKEKZERCOJ
Antaŭa
1) Jen alvenas malforta kandeleto: la mallumo (tenebro) jam ne plu estas totala.
2) Malmodesteco estas stranga malsano, ĝi abomenigas ĉiujn, sed ne la malsanulon.
3) Malsato aŭ pasio faras el leporo leonon.
4) Eĉ libero ne estas beno kiam la ventro malplenas.
5) Malbona herbo ne timas la froston.
6) Malbonulon la diablo ne prenas.
7) La malbonon oni daŭre/senĉese rememoras, la bonon ne.
8) Kion la leĝo malpermesas, tio daŭre plaĉas.
9) Kion Parizo aplaŭdas, Berlino mallaŭdas.
10) Kion la saĝulo ne komprenas, (tion) la malsaĝulo ofte divenas.

Nova
1) De almanak en de krant brengen de leugens in het land.
2) Propaganda is de kunst om de ander te laten geloven wat je zelf niet gelooft. (Huizinga).
3) Het enthousiasme van de toehoorders uitte zich in luide bijvalsuitingen.
4) Zijn ontslag vragen om redenen van gezondheid.
5) **Lang is de weg door lessen, kort en doeltreffend door voorbeelden. (Seneca).**
6) **Hij liep met de lip op het derde knoopsgat (met een hangende pruilende lip).**
7) **Soms spreekt het gevoel sterker dan het verstand.**
8) **Iedereen wordt dichter, tot de meest prozaïsche toe, als de liefde hem bevangt (Plato).**
9) **Wat is liefde? De behoefte aan zichzelf te ontsnappen. (Baudelaire).**
10) **Men vangt meer vliegen met een lepel honing, dan met een vat azijn.**

E. Van Damme - Albert I-straat 44 - B- 1703 Schepdaal

Post la publikigo mi ricevis inviton de s-ro Kees van der Maas de "Club van Past Rotarians Midden-Zeeland" **prelegi pri la universala lingvo Esperanto** la 9-an de februaro 2016.
Simon Smits

2] Aperis 30-okt-2015 **pri la Esperantomonumento de Texel** artikolo *Esperantomonument krijgt 'stijlvol' sierhek* de Nico Volkerts en noord-hollands dagblad.
Sendis ĉi tiun informon **Vinus Lathouwers**

3] http://www.texelsecourant.nl/lees/22745/pvda-hekje-rond-esperantomonument-
Sendis ĉi tiun informon **Anneke Schouten-Buys**

4] in ONZE TAAL # **1751 - 4 november 2015** verscheen: *Taalbescherming in de praktijk: in Den Burg komt er waarschijnlijk een* ***hekje*** *rond het Esperantomonument.*
(Bron: Texelse Courant)

5] Kees Ruig aperigis artikolon ***Esperanto voor de harmonica*** en muzikrevuo KLANK, muziektijdschrift voor harmonica en accordion.

6] *Hierbij zend ik u een MOLENWIEKJE voor* de *rubriek 'Esperanto Publike' in FENIKSO.*
Ans Heijstra-Valkering.

7] **Aperis interparolo kun Simon Smit en PZC Zeeland**, 11 september 2015: *Iedereen is gelijk als je Esperanto spreekt.*

RAPORTAĴOJ

1] De la 30-a de oktobro ĝis la 1-a de novembro okazis en Heerlen KKPS, la **Klaĉ-Kultura Postsomera Semajnfino**. Ĉeestis 79 entuziasmaj esperantistoj de ĉiuj niveloj. Okazis kursoj, prelegoj, kvizoj kaj noktaj festoj. Ĉiuj laŭdis la veteron kaj la belan domon, kaj certe venontjare denove okazos ie en Nederlando KKPS.

Er waren 4 groepen actief: een leergroep voor volledige beginners door Katalin Kovats, een groep voor de iets gevorderden door Bert de Wit en een groep voor de gevorderden onder leiding van Rob Moerbeek. Verder was er een internationale groep van TEJO die een intensief opleidingsprogramma had. 's Middags waren er presentaties/workshops en Halloween werd gevierd.
Andries Hovinga

2] **Stato de la Pasporta Servo**
Jam dum 50 jaroj, Pasporta Servo estas reto de homoj kiuj ofertas senpagajn tranoktojn al Esperanto-parolantoj. Povas esti ke vi longe ne aŭdis pri ĝi, ĉar okazis iuj malkonvenaĵoj. TEJO (kiu ege malmulte komunikas pri PS) volis ke PS havu modernan retejon, sed nur parte sukcesis krei ĝin. La retejo www.pasportaservo.org nuntempe parte funkcias: oni povas vidi la donitaĵojn de gastiguntoj, kaj homoj povas ŝanĝi siajn proprajn donitaĵojn, sed ne eblas rigardi mapojn. La libreto (ege utila por montri al interesitoj ĝuste kiom disvastigita nia kara lingvo estas) jam ne aperis post 2011.

Tamen, tio ne signifas ke la servo ne funkcias. Homoj plu kontaktas unu la alian per la donitaĵoj en la malnova libreto aŭ per tiuj en la retejo, interŝanĝas aktualaĵojn per la jahugrupo, aŭ eĉ afiŝas fotojn en la Facebook-paĝo

Se vi volas aliĝi al la jahugrupo, sendu malplenan mesaĝon al pasportaservo-subscribe@yahoogroups.com, ricevu konfirmpeton kaj klaku ligon. La grupo estas ege trankvila: nur kelkaj mesaĝoj semajne, aŭ eĉ monate. Se vi havas yahoo-konton (ne necesas uzi ĝin por retpoŝto), ankaŭ eblas aliĝi je http://groups.yahoo.com/group/pasportaservo
Ronaldo Nobel'

3] **Vizito al Kubo**: Alberto, Geomar, Javier, Oscar, Leonides, Yoan, Onoermis, José, Nelson, Alberto, Ismary, Omar, Manolito, Maritza , Albania – **jen la nomoj de kelkaj novaj geamikoj el Kubo!**
Dum la Germana Esperanto Kongreso mi konatiĝis kun Geomar el Kubo. Li entuziasme rakontis pri sia lando kaj pri la nacia kongreso en 2015. **Tuj mi interesiĝis, kial ne denove fari ekster-eŭropan vojaĝon? Kaj jes: la 12an de novembro mi flugis al Havano!** Mi restis ĝis la 2a de decembro. Dum tri semajnoj mi trapasis bonan tempon. Geomar atendis min en la flughaveno, samtempe Martin el Germanio alvenis. Geomar kaj Javier prizorgis nian veturadon al la oficejo de Kuba Esperanto Asocio. Mi miris pri la loko: samtempe estis la ejo de instituto kie oni povas lerni la hispanan lingvon! Multaj gejunuloj iras tien por lerni la hispanan lingvon!

Martin kaj mi tranoktis en iu ‘paladar’, loĝejo privata. Bona loko! Proksime de la lernejo kie mi povis matenmanĝi kaj tagmanĝi. Ankaŭ dum la aliaj noktoj mi tranoktis en tiaj lokoj! Diversaj cirkonstancoj. Unufoje mi havis ĝardenon kun rozo! Kelkaj usonanoj venis por trinki ion en mia ĝardeno. Estis pluraj alilandanoj, el Islando, Usono, Belgio, Rusio kaj Brazilo. Al la kongreso ankaŭ partoprenis 100 kubanoj el la diversaj partoj de la lando.

Antaŭ la kongreso okazis interesa

lingva simpozio, kie prelegis Orlando Raolo, Duncan Chartres kaj Sabine Fiedler, Juan Ramon Rodriguez kaj kelkaj profesoroj de

kubaj universitatoj. La laborlingvo ĉefe estis la hispana lingvo, do bona ekzerco por mi. La simpozio estis planita por kubaj lingvistoj ne-esperantistoj. Ĝi okazis por la unua fojo kaj celis transdoni sciencan bildon pri la fenomeno Esperanto. Tiu tago gravis por la Esperanto-movado en Kubo!
La kubanoj el la diversaj kluboj povis partopreni al la 16a AMO de UEA. Ili parolis pri 5 diversaj temoj. Por la alilandanoj estis ekskurso al la bela parto Vinales, kun la montoj, grotoj kaj la tabakfabrikoj. Ni tranoktis denove en privataj domoj, sed feliĉe ni matenmanĝis kune. La tablo estis bone prizorgata: freŝaj fruktoj el la ĝardeno, ĵus bakita kokoskuko (farita de najbarino), freŝaj fruktsukoj, bakita ovo, memfarita marmelado (far de filino). Ni sidis ekstere en la ĝardeno!

Ni revenis al Havano kaj ĉeestis la interkonan vesperon de la nacia kongreso. Hans kaj mi estis la du nederlandanoj kaj kune estis prezentitaj al la kuba publiko. Belan floron mi ricevis. Ĉeestis granda grupo de usonanoj sub gvido de Orlando Raola. Estis la unua fojo, ke iom granda grupo el Usono ĉeestis Esperanto-kunvenon en Kubo.

Dum la kongreso okazis pluraj prelegoj, forumoj kaj diskutoj. Multaj kubanoj ekparolis kun mi. Unu konis nur kelkajn vortojn (do, mi daŭrigis en la hispana lingvo!), alia bonege parolis! Mi ĉeestis unu el la paroligaj kursoj! Estis agrable paroli kun kelkaj komencantoj. Dum la malfermo mi salutis la kongresanoj nome de Esperanto Nederland. Post la fino ni kune iris al la Malocón, tio estas la bulavardo kie ni sidis kaj trinkis rumon kune! Ĝi estas la renkontiĝejo de junuloj dum la vesperoj kaj noktoj! Ili kune aĉetis botelon de rumo, ĉar vizito al kafejo kostas tro da mono!

La adiaŭa festo estis tre agrabla! Muziko de Geomar kaj Jany kaj

poste muziko por danci! Mi ne povis ne iri al la dancado, kvankam mi kutime ne estas tiel dancema. Sed multaj deziris danci kun mi kaj do, ne estas facile diri ne! Post la festo mi decidis iri al mia ĉambro, ĉar Marko iris en la sama direkto. Mi opiniis ke tio estas pli saĝa kaj sekura, sed tio ne estas prava. Ĝuste en tiu vespero iu aĉulo ŝtelis mian fotilon. Li ŝiris ĝin de mia ŝultro, restis nur la ŝnuro. Marko postkuris tiun aĉulon, sed vane. La aparato mem ne tiel multe gravis, sed la fotoj kiujn mi faris ………….. Poste mi aĉetis novan fotilon, facila elekto: unu butiko en tiu urbeto, unu ilo havebla! Do, mi aĉetis tiun ĉi!

Post la kongreso mi (kaj kelkaj

aliaj) faris 7-tagan ekskurson al la urboj Sankta Clara, Remedios, Sancta Spiritus, Trinidad kaj Cienfuegos. Belaj urboj, bela cirkauaĵo, bonaj tranoktejoj.

En Sancta Spiritus atendis nin Norberto. Mi jam konatiĝis kun Norberto, kiu antaŭ 6 jaroj faris vojaĝon tra Eŭropo kun lia tiama edzino Yoandra. Li gvidis nin tra la centro de la urbo. La aliaj daŭrigis la vojaĝon al Trinidad, sed mi restis dum 2 noktoj en Sancta Spiritus. Per bicikla taksio mi iris kun Norberto al la hejmo de Yoandra (iom ekster la centro). Estis tre agrable revidi ŝin post tiom da jaroj kaj konatiĝi kun la infanoj Carlos Ernesto kaj Hailong. Ankaŭ ŝia edzo Darien ĉeestis. Ili loĝas en la eta hejmo de la (bo)patro. Mi povis dormi ĉe najbarino Niurka, kiu havis iom pli grandan domon kun malpli da homoj. Yoandra preparis por mi la manĝaĵojn, kiuj estis pli simplaj ol tiuj de la restoracioj! Legomoj kaj viando estis ne facile haveblaj. Rizon kaj spagetojn mi manĝis ĉiun tagon. Pluraj manĝaĵoj estas haveblaj nur, se vi montras vian ‘manĝkuponojn’, ekz por oleo, lakto (nur por infanoj), rizo.

Sed la etoso esti agrabla kaj la infanoj demandis ĉe la foriro: Kiam vi revenos? Matene mi devis frue esti en la autobusstacio, de kie la aŭtobuso devus forveturi je la 6.00 h matene. Feliĉe Yoandro trovis amikon, kiu havis aŭton kaj kiu estis preta veturigi min. Malnova aŭto, odoro de benzino, sen sekurzonoj, multe da bruo, sed ni bone alvenis! Per aŭtobuso mi vojaĝis mem al Trinidad, kie Alberto min jam atendis! Per bicikla taksio ni iris al la ejo, kie la matenmanĝo jam estis preta; ni multe rakontis pri miaj spertoj al la aliaj esperantistoj! Ni restis en Trinidad kaj poste vojaĝis al Cienfuegos. La plaĝo estis agrabla, la temperaturo de la akvo estis bonega! La trinkaĵo ‘mojito’ estis bongusta! Bona feria loko, sed mi estas ĝoja, ke mi ankaŭ vidis aliajn partojn de la insulo!

Post la reveno al Havano mi ankoraŭ restis tri tagojn. Denove mi estis en unu el la privataj domoj, kiuj estas proksimaj de la oficejo. Feliĉe mi trovis ankaŭ etan parkon kun ‘butikcentro’, kie mi povis uzi mian telefonon por sendi mesaĝojn al Nederlando! Vifio estas nur havebla en kelkaj lokoj en Havano. Tie oni tiam vidas multajn gejunulojn, kiuj retmesaĝas! Ĝi estas tamen iom kosta, 5 horoj por uzi interreton kostas € 10,--. Ne tiom por mi, sed por Kubano estas multe. Hejme preskaŭ neniu havas interretkonekton. Daŭre estis tre varme en Havano, do mi ne emis tro multe promeni. Feliĉe estis en la oficejo pluraj esperantistoj, kun kiuj mi iom povis babili. Aŭ ekzerci la hispanan lingvon! Kaj ilia kafo estas bongusta!

Mi vere ŝatis mian restadon en tiu lando kaj admiris la kubanojn, kiuj kun malmultaj rimedoj vivas tie. Mankas tiom da aferoj. Mi parolis pri niaj broŝuroj pri Esperanto. Alberto respondis ke ili ne povas facile presi ion. Mankas papero. Mi miras, ke ili sukcesis dufoje aranĝi Universalan Kongreson! Mi ja scias, kiom da laboro tio estas!

Se vi ŝatas lerni la hispanan lingvon en Kubo, iru al la instituto, kiu estas en la sama konstruaĵo de la Kuba Esperanto Asocio. Pluraj instruistoj pri la hispana lingvo estas Esperantistoj! Ili prizorgas specialan programon: unue lerni la lingvon kaj poste fari vojaĝon tra Kubo ekzercante la hispanan lingvon! Sed atentu: dum la lecionoj ili certe nur parolas la hispanan lingvon!
http://www.sampere.com/learn-spanish/spanish-courses-cuba.html
Mi havis agrablajn semajnojn! Iru al Kubo!

Ineke Emmelkamp

RECENZOJ

1] En 2014 aperis private eldonita **Hungaraj noveloj** kompilita kaj tradukita de Johano Petik (ISBN 978-963-08-8711-3); tridek naŭ rakontoj de tridek aŭtoroj, kiuj vivis inter la 16-a jarcento kaj mil naŭcent sepdek kvin.
Per la rakontoj eblas havi skizan bildon pri la socia vivo en la lastaj jarcentoj en Hungario, komenctempe multe pli granda ol nun. Ekzemple en *la diablo de la vilaĝo* de Nagy Ignác, la sinjoro de la vilaĝo postulas sian rajton je juna knabino, povas sendi ŝian fiancon en la armeon, indikante, ke li ne kontraŭstaros se la armeestro decidos pendigi la junulon.
La unuaj noveloj memorigas malnovstilajn amrakontojn aŭ partiturojn de operoj: ruza forkonduko de amatino post alproprigo de la mono de ŝia avara prizorganto, amo inter orfino kaj filo de ŝia prizorganto, atako de germanaj militistoj, kiuj murdas aŭ ekzekutas hungarajn nobelulojn.
Postaj rakontoj efikas pli "nuntempecaj", i.a. pri knabo, kiu post vizito al la avo sin trovas inter rusaj soldatoj, kiuj protektas lin ĝis lia maltrankviliĝanta patrino trovas lin, kaj la humorplena historio de soldato, kiu kelkfoje sukcesas tiel ĝeni superulojn, ke ili devas transiri al alia taĉmento.
Enestas kelkaj preseraroj kaj mistradukoj, kio montras, kiel necese estas kunlaboro kun spertulo pri finredaktado. Sed tio ne ĝenas la plezuron, legi la tutan libron.

Anneke Schouten-Buijs

2] En 2015 MSD Brno eldonis **Metamorfozoj** de *Věra Nosková* en la traduko de Jan Werner kaj *Věra Muchnová* ISBN 978-7392-245-0
La traduko estas dediĉita al Marie Zýková, kiu mortis en 2009, 79-jara. Ŝia bofilino sendis ekzempleron al mi, ĉar ni estis plumamikinoj kaj kun mia edzo mi kelkfoje gastis en ŝia hejmo.
S-ino Muchnová skribas en *Epilogo de la tradukinto*, ke en la jaroj 2005 – 2008 ŝi iniciatis kaj gvidis kulturan kal edukan programon por esperantistoj nomitan *Esperantologia kaj Literatura Forumo*, ELFO. En la lingva sekcio ŝi gvidis rondeton de tradukemaj membroj, inter kiuj tre aktive partoprenis Marie Zýková.
La *Epilogo* priskribas tradukajn problemojn pro multeco de slangaj, popolaj kaj lokaj idiomaĵoj kaj la varia stilo, kiu reflektas diversajn mediojn.
La romano sekvas la vivon de juna virino, Aneta, de kelkaj jaroj antaŭ ĝis kelkaj jaroj post novembro 1989, kiam okazis la "velura revolucio".
En la unua duono de la romano Aneta estas timema, serĉanta subtenon, en la dua ŝi fariĝas decidema, senigas sin de la drinkema edzo, trovas multe pli agrablan laboron kaj alian loĝlokon. Multaj homoj ludas kromrolon en la romano: la direktorino de la internulejo por studentinoj, la ŝtelema ĉefino, klaĉema purigistino, kunloĝantoj de la multetaĝa domo, inter ili viro, kiu same kiel Aneta ŝatas fotografi, kelkaj ciganaj familioj. Kaj poste kolegoj en la redakcio de ĵurnalo, kie si fariĝis fotografistino. Entute tre interesa bildo de la rapide ŝanĝiĝanta urba socio.
Kun granda intereso mi legis kaj ĝuis la libron, foje mirante pri al mi novaj vortoj. Enestas nur kelkaj preseraroj kaj la nekonataj vortoj kaj nekutimaj literumadoj estas klarigitaj en la *Epilogo* per kelkaj *leksikaj glosoj*, kiuj interesos aliajn tradukantojn.

Anneke Schouten-Buijs

En Heerlen ĉe KKPS oni eĉ preparis bieron! (foto de Korine Cheizoo)

INVITOJ

1] **Panorama Mesdag in Den Haag**
Wist je dat er in dit museum voor de rondleiding een Esperanto-tekst beschikbaar is. Vraag er naar bij de kassa! Katalin Kovats heeft voor deze tekst gezorgd. http://demesdagcollectie.nl/
Ĉu vi scias ke en la Muzeo Mesdag en Hago aŭdeblas ankaŭ esperantlinga ĉiĉeronteksto en la kupolo? Kiam vi vizitas ĝin, nepre petu ĉe la kaso, ke oni lanĉu la teskton ankaŭ en Esperanto. Katalin Kovats prizorgis ĝin. http://demesdagcollectie.nl/

2] **Librolegado en agrabla kaj hejmeca etoso** ĉe Gerrit Berveling & Madzy van der Kooij: post mallonga interrompo jen denove: **la 23an de januaro, 11.00 h.–14.00 h**.; se vi volas partopreni, sciigu tion anticipe, rete per gerritberveling@ziggo.nl aŭ telefone 070-213 49 14. Ni planas ĉi-foje ellegi la aŭtobiografion de Madzy, kiu pastintfoje montriĝis doni sufiĉe da diskuttemoj: **Kaj jen mi!** Sufiĉe da ekzempleroj ĉeestas. Tagmeze – paŭzo por simpla panmanĝeto kun kafo aŭ teo. Adreso: Van Vredenburchweg 435, 2284 TA Rijswijk.

3] Het **volgende Studieweekeinde** (op 30 en 31 okt, 1 nov 2015) zal zijn in het Natuurvriendenhuis Den Broam / Alsteedseweg 73 / 7481 RT Buurse / (nabij Enschede) **Zie verder op de website studosemajnfino@esperanto-nederland.nl**

4] En la nova jaro **NGGE okazigos sian jarkunvenon jam la 26-an de marto**. Ne estas sekreto, ke la estraro urĝe bezonas plifortigon: bv. pripensi kiel eblas kontribui al nia instrua fako, kiu ne dependu de du jam tre okupitaj kapoj.
Jam kadre de Esperanto Nederland ni ricevis la **kunlaboron de nia eminenta pedagogo Katalin Kovats al informa kunveno por instruemuloj.** Kiu interesiĝas, bv anonci sin ĉe la estraro de Esperanto Nederland. Ĝuste nun, pro la sukceso de retkursoj kiel Duolingo, pliaj konversaciaj rondoj por komencintoj estos esencaj. Do orientiĝu helpe de Katalin Kovats!
Por la kluboj ni rekomendas atenti la freŝdatajn 17 celojn de UN por daŭripova evoluo. Vidu p. 230 en la novembra numero de "Esperanto".
Se vi ne jam notis la rekomendojn de Humphrey Tonkin en la Malferma Tago de la Centra Oficejo, NGGE volonte helpos pri la plej konvenaj eroj, kiuj apartenu al nia temaro. Kaj por la ceteraj, kial ni ne persone kunlaboru en aŭ almenaŭ kun la diversaj specifaj organizaĵoj kiel 'Milieudefensie' kaj aliaj naturkaj best-protektaj organizaĵoj, al kiuj apartenas ankaŭ la vegetarana?
Tre konkrete: la 49a ILEI-konferenco en Nyiregyháza, Hungario, volas engaĝi ĝuste ankaŭ instruistojn en parto de nia kontinento, kiu ekonomie ne prosperas kaj devas sorbi lavangon da rifuĝintoj. La ŝanco partopreni relative proksiman konferencon por multaj dependas de nia donacemo. Samkiel por la UK en Nitra (!), ni solidaru kun niaj kolegoj en la sud-orienta Eŭropo. ILEI havas sian 'koleghelpan kason', por kiu taŭgas la UEA-konto ilek-a de ILEI. La kasisto troviĝas en Usono: la tre sperta William Harris.
Fine NGGE deziras al ĉiuj multan energion kaj vivoĝuon en la nuna jaro!

Rob Moerbeek

NEKROLOGO

S-ino F.J. Pieterson-Kruger mortis je la 2a de novembro 2015 .
Jaŭde la 5a de novembro estis la kremacio en Zutphen. Mi iris tien, ĉar S-ino Corrie Zondervan kaj S-ino Carla van den Bos ne povis ĉeesti la kremacion je la 16a horo en De Omarming, Voorsterallee 95, 7203 DN Zutphen. Ĉeestis 20 personoj.
Fenna Pieterson fariĝis 95 jara. Ŝi naskiĝis en Assen je la 18a de aprilo 1920.
Fenna estis membrino de Nederlanda Esperanto Asocio ek de 1973. Ŝi fariĝis membrino de la klubo en Deventer, ĉar ŝi loĝis en Gorssel. Ofte la kunvenoj estis ĉe ŝi kaj ankaŭ mi fariĝis membrino de la klubo de Deventer. Pro tio mi konas ŝin.
En Zutphen mi parolis kun la familio pri Esperanto. Ili ĝojis ke mi povis veni al Zutphen. Kiam mi adiaŭis la familion kaj konatulojn, ili petis al mi, kiamaniere oni diras "Tot ziens en Esperanto" Mi tuj diris al ili Ĝis Revido. Ili ripetis kelkfoje "Ĝis Revido" al mi.
Fenna ofte faris volontulan laboron en Gorssel. Kompreneble mi bedaŭras, ke ŝi mortis.
Bedaŭrinde mi ne plu posedis foton pri S-ino Fenna Pieterson.

Gerda Dercks el Almelo.
Piet Schuil

Ajlan

Marianne Pierquin (Francio)
Said Baluĉi (Irano/Nederlando)

Ajlan estis nur trijara. Dum iu tago kiam li ludis per sia pupeto "Dusti" vidis lin viro kovrita en tute nigra vestaĵo en kies dekstra mano estis pafilo kaj en la maldekstra mano flago nigra. La viro kriegis: "La kurdoj ne rajtas ludi kun Dusti, donu ĝin al mi" kaj perforte kaptis Dusti. Ajlan plorante kuris al sia patrino kaj demandis ŝin:

-Panjo, kial mi estas kurdo? Kion signifas ĝi? Kial mi ne rajtas ludi kun Dusti?
Rejhane, la patrino, ne povis respondi ĉar alia nigre vestita viro estis ĉe ŝi.
Ajlan kuris al sia pli aĝa frato Qaleb:
-Fraĉjo, mi volas havi mian Dusti...
Sed la fraĉjo ne povis helpi. Ĉe li estis alia nigravestulo. Ajlan, kiel kutime, fermis siajn okulojn kaj flugis al sia patro Abdollah:
-Paĉjo, mi volas havi Dusti, mian pupeton. Oni forprenis ĝin. Nigravestulo batas lin. Savu lin, mi petas...
Abdollah estis en frontoj de Kubani. Li ne povis helpi. Ajlan fermis siajn okulojn kaj flugis al najbaroj. Iliaj urboj estis sekaj kaj neverdaj . Neniu helpis. Ajlan fermis siajn okulojn kaj flugis al la sankta muro por peti diojn malantaŭ la muro. Neniu dio helpis lin. Ajlan decidis transflugi la marojn. Estis danĝera vojaĝo ĉar ĉifoje ne eblis reveni. Tamen li faris tion. Li estis kuraĝa. Li ne timis longan vojaĝon. La urboj estis verdaj. La homoj ne havis nigrajn vestojn. Ajlan petis de homoj pri sia Dusti. Ili promesis al Ajlan redoni al li lian Dusti sed kondiĉe ke li lasus ĝin al la homaro. Ajlan devis iri al la paradizo sen Dusti. Ajlan estis kuraĝa kaj akceptis la kondiĉon. Morgaŭ matene ĉiuj komunikiloj de nia Terglobo skribis, filme montris, radie elsendis kaj interrete disdonis la novaĵon: Ajlan iris al la paradizo kaj lasis sian Dusti al la homaro. Por rekompensi lian kuraĝon Eŭropa decidis akcepti 200.000

info@esperanto-info.nl

FENIKSO
21a jarkolekto, n-ro 1
januaro-februaro 2016
Eventueel retouradres:
Esperanto Nederland
Gerrit Berveling
Van Vredenburchtweg 435
2284 TA Rijswijk

PostNL
Port betaald
Port payé
Pays-Bas